

Sygn. akt IV U 145/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	sekr. sądowy Monika Świątek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 grudnia 2018 r. w S.

odwołań J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 9 października 2017 r. Nr (...) oraz

z dnia 6 lipca 2017 r. Nr (...)

w sprawie J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o wysokość kapitału początkowego i wysokość emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 6 lipca 2017 r. Nr (...) i ustala J. M. wysokość kapitału początkowego na dzień 01 stycznia 1999 roku na kwotę 62.553,70 (sześćdziesiąt dwa tysiące pięćset pięćdziesiąt trzy złote i siedemdziesiąt groszy);

II. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 9 października 2017 r. Nr (...) i ustala J. M. od 01 października 2017 roku wysokość emerytury na kwotę 1.008,54 (jeden tysiąc osiem złotych i pięćdziesiąt cztery grosze) brutto;

III. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz J. M. kwotę 180,00 (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 145/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 lipca 2017 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ustalił J. M. na dzień 1 stycznia 1999 r. kapitał początkowy na kwotę 38 040,09 zł wskazując, że do ustalenia wartości kapitału początkowego

nie uwzględnił okresów: od 06.01.1975 r. do 24.03.1981 r., ponieważ z przedłożonych dokumentów wynika, że ubezpieczona pracowała na podstawie umowy o pracę i umowy agencyjnej, a przy tym brak jest sprecyzowania w jakim okresie była wykonywana umowa o pracę, a w jakim umowa agencyjna oraz od 01.06.1981 r. do 03.03.1985 r. ponieważ z fotokopii świadectwa pracy i zaświadczenia Rp-7 z 9 września 2004 r. nie wynika, czy ubezpieczona była zatrudniona w wymiarze co najmniej 1/2 etatu (decyzja z 06.07.2017 r. k. 37-38 akt dot. kapitału początkowego).

Decyzją z dnia 9 października 2017 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017r. poz. 1383 ze zm.), przyznał J. M. emeryturę od dnia 01.10.2017 r. i ustalił jej wysokość zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej na kwotę 641,53 zł brutto. Jednocześnie poinformowano, że świadczenia nie podwyższa się do wysokości najniższej emerytury, ponieważ ubezpieczona nie udowodniła okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 20 lat (decyzja z 09.10.2017 r. k. 8-9 akt emerytalnych).

Odwołanie od w/w decyzji złożyła ubezpieczona J. M. wnosząc o ich zmianę i zaliczenie jej do wysokości kapitału początkowego i emerytury okresu zatrudnienia w Gminnej Spółdzielni (...) w P. w okresie od 06.01.1975 r. do 24.03.1981 r. oraz Urzędzie Gminy w P. w okresie od 01.06.1981 r. do 03.03.1985 r. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, że w latach 1981-1985 pracowała na stanowisku bibliotekarza w wymiarze co najmniej 1/2 etatu. Ponadto podniosła, że organ rentowy nie uwzględnił jej prawidłowych zarobków za okres od 30.08.1973 r. do 23.11.1974 r. z tytułu zatrudnienia w Zakładach (...) w S. pomimo tego, iż kwoty wynagrodzeń wynikają z książeczki ubezpieczeniowej. Do odwołania ubezpieczona dołączyła m.in. kopię odpisu skróconego aktu urodzenia dziecka (odwołanie wraz z załącznikami k.2-6).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując argumentację zawartą w zaskarżonych decyzjach. Ponadto wskazano, iż za okres od 30.08.1973 r. do 23.11.1974 r. przyjęto minimalne wynagrodzenie, ponieważ ubezpieczona nie udokumentowała wynagrodzenia za rok 1973, zaś kwota wynagrodzenia za rok 1974 została wpisana do książeczki ubezpieczeniowej w zastępstwie przez inną osobę niż wynika z pieczęci imiennej. Podniesiono, iż nie zaliczono ubezpieczonej okresu opieki na dzieckiem z uwagi na brak dokumentu potwierdzającego datę urodzenia dziecka (odpowiedzi organu rentowego na odwołania k.7-8).

Sąd ustalił, co następuje:

J. M. ur. (...), w dniu 7 września 2017 r. wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z wnioskiem o emeryturę (wniosek ubezpieczonej k. 1-3v akt emerytalnych).

Decyzją z dnia 6 lipca 2017r. nr (...) organ rentowy ustalił wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r. na kwotę 38 040,09 zł. Organ rentowy przyjął za udowodnione na dzień 1.01.1999r. okresy składkowe w wymiarze 8 lat, 1 miesiąca i 13 dni oraz okresy nieskładkowe wynoszące 1 miesiąc i 5 dni. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 01.01.1989 r. do 31.12.1998r. i wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 30,08%. Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił ubezpieczonej okresów: od 06.01.1975 r. do 24.03.1981 r. z uwagi, iż z przedłożonych dokumentów nie wynika w jakim okresie ubezpieczona wykonywała umowę o pracę, a w jakim umowę agencyjna oraz od 01.06.1981 r. do 03.03.1985 r., ponieważ zarówno ze świadectwa pracy, jak i zaświadczenia Rp-7 z 9 września 2004 r. nie wynika, czy ubezpieczona była zatrudniona w wymiarze co najmniej 1/2 etatu (decyzja z 06.07.2017 r. k. 37-38 akt dot. kapitału początkowego).

Decyzją z dnia 9 października 2017r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przyznał J. M. emeryturę od 1 października 2017r. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej na kwotę 641,53 zł brutto. Świadczenia nie podwyższono do kwoty najniższej emerytury, ponieważ ubezpieczona nie udowodniła łącznie okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 20 lat (decyzja z 09.10.2017r. k. 8 akt emerytalnych).

Do okresu nieskładkowego organ rentowy zaliczył ubezpieczonej okres urlopu wychowawczego w wymiarze 2 miesiące i 19 dni na podstawie przedstawionej kopii odpisu skróconego aktu urodzenia dziecka i ponownie decyzją z dnia 25 stycznia 2018 r. ustalił wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r. na kwotę 38 608,57 zł (decyzja k. 45 akt dot. kapitału początkowego). Po korekcie kapitału początkowego wysokość emerytury wraz ze zwiększeniem z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników od 1 grudnia 2017 r. wyniosła 668,29 zł brutto (decyzja z 31 stycznia 2018 r. o przeliczeniu emerytury k.17 akt emerytalnych oraz kopia odpisu skróconego aktu urodzenia dziecka k.6 akt sprawy).

W dniu 20 czerwca 2018 r. ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o ponowne obliczenie wysokości emerytury (wniosek k.19 akt emerytalnych). Po rozpoznaniu powyższego wniosku organ rentowy ponownie ustalił wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. na kwotę 47 942,51 zł. Do okresu składkowego zaliczono ubezpieczonej okres zatrudnienia na stanowisku bibliotekarza w Urzędzie Gminy w P., tj. od 01.06.1981 r. do 03.03.1985 r. Wysokość emerytury wraz ze zwiększeniem z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników została ustalona na kwotę 807,79 zł brutto. Po waloryzacji od 1 sierpnia 2018 r. emerytura wyniosła 831,86 zł brutto (decyzja z 24 października 2018 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego k.49-50 akt dot. kapitału początkowego oraz decyzja z 25 października 2018 r. o przeliczeniu emerytury k.27 akt emerytalnych).

W okresie od 6 stycznia 1975 r. do 24 marca 1981 r. J. M. była zatrudniona w (...) Spółdzielni (...) w P.. Początkowo przez okres ok. 1,5 roku ubezpieczona pracowała na podstawie umowy agencyjnej prowadząc sklep spożywczy w G.. Górki były małą miejscowością, jednakże sklep w którym pracowała ubezpieczona posiadał wielu klientów, gdyż znajdował się tam kościół, SKR oraz szkoła. W sklepie zaopatrywali się nie tylko mieszkańcy G., ale również i H.. Ubezpieczona pracowała od poniedziałku do piątku w godzinach od 8 do 16, a także w soboty od 8 do 14. Wysokość wynagrodzenia ubezpieczonej była uzależniona od utargu. Ubezpieczona otrzymywała 4% prowizji. Następnie przez ok. 1,5 roku ubezpieczona była zatrudniona na podstawie umowy o pracę jako kelnerka w gospodzie. Wówczas, ubezpieczona pracowała od poniedziałku do piątku w godzinach od 8 do 16 oraz w soboty od 12 do 20. W tym czasookresie ubezpieczona co do zasady otrzymywała stałe wynagrodzenie, aczkolwiek niejednokrotnie pracowała w godzinach nadliczbowych m. in. sprzątała gospodę, za co otrzymywała dodatkowe wynagrodzenie. Następnie ponownie ubezpieczona pracowała w (...) Spółdzielni (...) w P. na podstawie umowy agencyjnej, prowadząc sklep spożywczy w H.. Wówczas, jak uprzednio otrzymywała wynagrodzenie prowizyjne (zeznania ubezpieczonej k.82v, świadka Z. M. k. 49v i W. K. k.49v-50, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu k. 21-21v akt dot. kapitału początkowego, listy płac za okres od 1975 r. do 1980 r. k.22-26 akt dot. kapitału początkowego).

Wysokość kapitału początkowego na datę 1 stycznia 1999r. po zaliczeniu okresu zatrudnienia od 6 stycznia 1975 r. do 24 marca 1981 r. J. M. w (...) Spółdzielni (...) w P. wynosi 62 553,70 zł, a wysokość emerytury od 1 października 2017 r. obliczona została na kwotę 1008,54 zł brutto (wyliczenia organu rentowego z 29 października 2018r. k. 77).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej J. M. okazały się zasadne i podlegały uwzględnieniu.

Z kwestii spornych wymienionych przez ubezpieczoną w treści odwołania ostatecznie sporna pozostawała jedynie okoliczność zaliczenia jako okresu składkowego do wysokości kapitału początkowego oraz wysokości emerytury okresu zatrudnienia ubezpieczonej na podstawie umowy o pracę i umowy agencyjnej w (...) Spółdzielni (...) w P. od 06.01.1975 r. do 24.03.1981 r. W przedmiotowej sprawie wyjaśniono okoliczność zaliczenia ubezpieczonej okresu urlopu wychowawczego jedynie w wymiarze 2 miesiące i 19 dni, gdyż zgodnie z art. 7 pkt 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, okresami nieskładkowymi są przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury okresy urlopu wychowawczego z powodu opieki nad dzieckiem w wieku do 4 lat (decyzja z 25 stycznia 2018 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego k.45-46 akt dot. kapitału początkowego). Niesporna pozostawała również kwestia przyjęcia przez organ rentowy minimalnego wynagrodzenia za okres zatrudnienia ubezpieczonej w Zakładach (...) w S., gdyż ubezpieczona zgodziła się na przyjęcie minimalnego wynagrodzenia za powyższy okres (k. 32). Ponadto zauważyć należy, iż organ rentowy ostatecznie sam uznał również ubezpieczonej okres zatrudnienia w Urzędzie Gminy

w P. i ponownie obliczył wysokość kapitału początkowego i przeliczył ubezpieczonej wysokość emerytury od 1 sierpnia 2018 r. (decyzja o przeliczeniu emerytury k.27 akt emerytalnych oraz decyzja o ponownym ustaleniu kapitału początkowego k. 49-50 akt dot. kapitału początkowego).

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 13 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych okresami składkowymi są okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego wykonywanej na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia oraz współpracy przy wykonywaniu takiej umowy:

a). objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego i okresy kontynuowania tego ubezpieczenia, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki,

b). wykonywanej przed dniem 1 stycznia 1976 r., jeżeli umowa odpowiadała warunkom ubezpieczenia obowiązującym w tym dniu.

Z zeznań ubezpieczonej wynika, że pracując w (...) Spółdzielni (...)w P. przez pierwsze półtora roku pracowała na podstawie umowy agencyjnej prowadząc sklep w G., przez kolejne półtora roku pracowała na umowę o pracę w gospodarstwie, a następnie po tym okresie ponownie została zatrudniona na umowę agencyjną i prowadził sklep w H. (zeznania ubezpieczonej k. 82v). Nie budzi natomiast wątpliwości, że ubezpieczona J. M. faktycznie była zatrudniona w (...) Spółdzielni (...) w P. w okresie od 06.10.1975 r. do 24.03.1981 r., gdyż na powyższe wskazuje zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu k. 21 akt dot. kapitału początkowego), listy płac (k. 22-26 akt dot. kapitału początkowego, książeczka ubezpieczeniowa k. 13-19 akt dot. kapitału początkowego, zeznania świadków: Z. M. k. 49v, W. K. k. 49v-50). Należy również podkreślić, że zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazany powyżej wykazał, że ubezpieczona będąc zatrudniona w wymienionej spółdzielni na umowę o pracę pracowała w pełnym wymiarze czasu pracy od godz. 8.00 do 16.00, a w soboty od godz. 12.00 do 20.00. Zatrudnienie na podstawie umowy o pracę stanowi okres składkowy wymieniony w art. 6 ust. 2 pkt 1 a) ustawy emerytalnej.

Należy zatem wskazać, że okres zatrudnienia ubezpieczonej zarówno na umowy agencyjne jak i na umowę o pracę stanowią okresy składkowe, które powinny być zaliczone do wysokości kapitału początkowego i do emerytury.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 14a ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. (Dz. U. Nr 3, poz. 6 z późn. zm.), w brzmieniu nadanym art. 41 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 1975 r. o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących pracę na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia (Dz. U. Nr 45, poz. 232), za okresy zaliczane do okresów zatrudnienia uważa się okresy ubezpieczenia społecznego na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących pracę na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia oraz podlegające zaliczeniu do okresów ubezpieczenia na podstawie tych przepisów okresy stałego wykonywania umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo stałej współpracy przy wykonywaniu takiej umowy. Według zaś art. 18 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 1975 r. okresami zaliczalnymi do okresu ubezpieczenia są okresy wykonywania umowy przed dniem objęcia ubezpieczeniem, jeżeli wykonywanie umowy odpowiadało warunkom określonym w art. 1 tej ustawy.

Z zestawienia wskazanych wyżej przepisów wynika, że do okresów zatrudnienia zalicza się okresy pracy wykonywanej stale i odpłatnie na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia. W myśl ust. 3 art. 1 ustawy za stale wykonywaną uważa się pracę, która trwała nieprzerwanie co najmniej sześć miesięcy. Praca ubezpieczonej na podstawie umów agencyjnych trwała znacznie dłużej niż 6 miesięcy, raz bowiem pracowała na umowę agencyjną od 06.01.1975 r. przez okres półtora roku, a następnie od ok. stycznia 1978 r. do 24.03.1981 r. i wykonywana była odpłatnie o czym świadczą zachowane listy płac.

A zatem okresy pracy wykonywanej przez ubezpieczoną na podstawie umowy agencyjnej przed 1 stycznia 1976 r. na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej podlegają zaliczeniu do okresów zatrudnienia, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6 ze zm.). Stanowisko Sądu jest zgodne z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w uchwale z dnia 24

października 1977 r. II UZP 16/77 (OSNCP 1978/4, poz. 69) i uchwale z dnia 12 lipca 1977 r. II UZP 3/77 (OSNCP 1978/1 poz. 7). Z całą pewnością również podlega zaliczeniu jako okres składkowy praca wykonywana przez ubezpieczoną na podstawie umowy agencyjnej po 1 stycznia 1976 r.

Podsumowując zatem, w ocenie Sądu, zarówno okres zatrudnienia ubezpieczonej na podstawie umowy o pracę, jak i umowy agencyjnej stanowi okres składkowy i podlega zaliczeniu do ustalenia wysokości kapitału początkowego i emerytury. Okoliczność zatrudnienia ubezpieczonej w (...)Spółdzielni (...) w P. w okresie od 06.01.1975 r. do 24.03.1981 r. wynika ze złożonych do akt kapitału początkowego dokumentów w postaci list płac, legitymacji ubezpieczeniowej, zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzenia. Powyższe potwierdzają również spójne i wiarygodne zeznania świadków Z. M. i W. K. (k.49v-50) oraz zeznania ubezpieczonej (k. 82v).

Zaliczeniu podlega również okres zatrudnienia ubezpieczonej w Urzędzie Gminy w P. od 01.06.1981 r. do 03.03.1985 r. i powyższy okres powinien zostać uwzględniony przez organ rentowy od samego początku do wysokości emerytury tj. od 1 października 2017 r., gdyż wskazany w świadectwie pracy wymiar czasu pracy określony na 100 godzin miesięcznie (k. 7 akt dot. kapitału początkowego) z całą pewnością świadczy o tym, że ubezpieczona była zatrudniona w wymiarze przekraczającym 1/2 etatu i do stwierdzenia tego organowi rentowemu nie było potrzebne odrębne zaświadczenie wystawione przez pracodawcę (k. 20 akt emerytalnych).

Opierając się na wyliczeniach organu rentowego zawartych w załączniku do pisma z dnia 5.11.2018 r. (k. 76-77), po zaliczeniu spornych okresów zatrudnienia wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r. wynosi 62 553,70 zł, a wysokość emerytury od 1 października 2017r. wynosi 1008,54 zł brutto. Z uwagi, iż nie kwestionowano wyliczeń organu rentowego zawartych w niniejszym piśmie Sąd swoje rozstrzygnięcie oparł na tych niekwestionowanych wyliczeniach i pominął dowód z opinii biegłego ds. księgowości, który nie był już podtrzymywany przez pełnomocnika ubezpieczonej na rozprawie dnia 10 grudnia 2018 r.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w sentencji wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania Sąd oparł na wynikającej z art. 98 § 1 kpc zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu i na podstawie art. 98 § 3 w zw. z art. 99 kpc w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r. poz. 1804) orzekł o kosztach zastępstwa procesowego.